

Η πλαστική καρέκλα και η κρυφή γοητεία του εφήμερου

Αναστασία Βαλσαμάκη - 31/03/2023

Ερευνητική Εργασία

Κεντρική Εικόνα: Αλέξανδρος Αβραμίδης

Φοιτήτρια: Αναστασία Βαλσαμάκη

Επιβλέπουσα: Νάντια Καλαρά

Ημερομηνία: Σεπτέμβριος 2021

Πανεπιστημιακό ίδρυμα: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης - Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Στο παρόν ερευνητικό, μέσω της περιπλάνησης και της παρατήρησης των καθημερινών πρακτικών, γίνεται ο εντοπισμός της πλαστικής καρέκλας ως παραμελημένου στοιχείου της σύγχρονης ελληνικής πόλης. Οι

πλαστικές καρέκλες αποτελούν μικρά θραύσματα που σχεδόν περνούν απαρατήρητα και όμως πολλαπλασιάζονται καθημερινά και συγκροτούν εφήμερα σκηνικά στους δρόμους της πόλης.

The practise of walking | Κολάζ από προσωπικό αρχείο

Πώς μετεγγράφεται η λαϊκότητα που έχει συσχετιστεί με την πλαστική καρέκλα στη σύγχρονη ελληνική πόλη; Πώς η πλαστική καρέκλα ως καθημερινό αντικείμενο και προϊόν μαζικής παραγωγής φέρει σημειολογικές αναφορές και εκφράζει μία αθέατη όψη της ελληνικότητας, κουβαλώντας πάνω της στοιχεία του τόπου; Και, τέλος, πώς η πλαστική καρέκλα αποδεσμεύτηκε από τα αισθητικά πρότυπα και έφτασε να θεωρείται ως ένα πλέον δημοκρατικό αντικείμενο;

Εικόνα από v_saggy

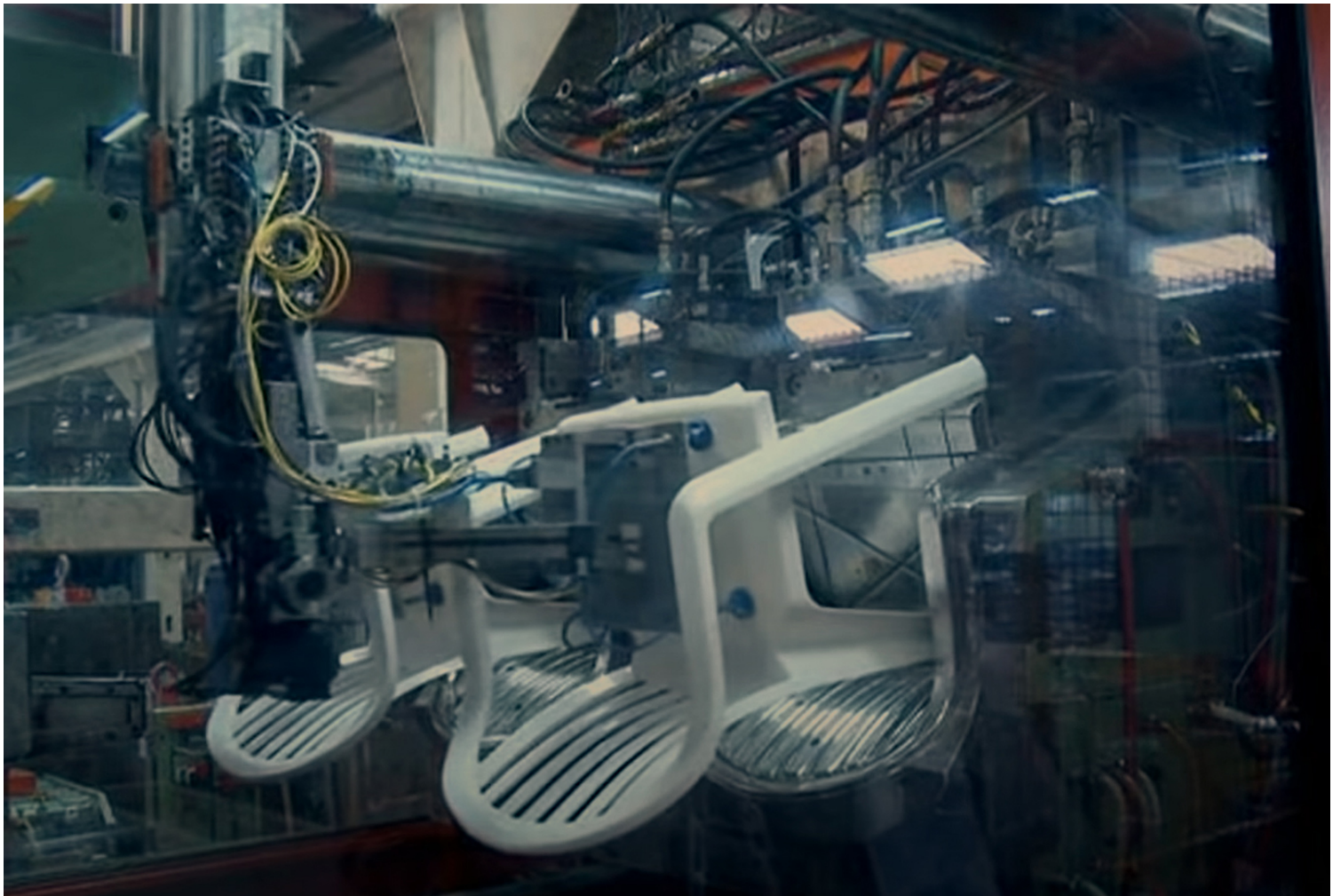
Επιχειρείται η αναζήτηση στοιχείων της νεοελληνικής ταυτότητας που έχουν εγγραφεί σε ένα τόσο ταπεινό, καθημερινό αντικείμενο. Η πλαστική καρέκλα ξεπερνάει τα όρια του βιομηχανικού προϊόντος, αντικατοπτρίζει τη μετάβαση από το κλειστό πεδίο της παράδοσης στην εποχή της νεωτερικότητας, ενώ είναι φανερό η εγκαθίδρυση μιας ανεπίσημης-άτυπης συλλογικής μνήμης στον δημόσιο χώρο της πόλης, που σχετίζεται με την παρουσία της και τις χρήσεις που τη συναντάμε. Το αντικείμενο αυτό αντανακλά μια κουλτούρα διαβίωσης στον νεοελληνικό, αστικό χώρο και ξεπερνά τα δίπολα: αστικό/λαϊκό, μοντέρνο/παραδοσιακό, ασχήμια/κάλλος, κοκ. Η πλαστική καρέκλα εργαλειοποιείται και γίνεται μια προσπάθεια εντοπισμού των σημασιολογικών προεκτάσεών της, οι οποίες σχετίζονται με τον ελληνικό τόπο.

Φωτογραφία: Panos Tsomakos

Στόχος της έρευνας είναι η αναζήτηση νοημάτων και ερμηνειών της ελληνικότητας, όπως αυτά έχουν εγγραφεί μέσω της συλλογικής μνήμης σε χρηστικά αντικείμενα της καθημερινής ζωής και συγκεκριμένα στην πλαστική καρέκλα. Μέσω της μεθόδου της περιπλάνησης, επιτυγχάνεται η αναγνώριση καθημερινών στοιχείων, τα οποία δημιουργούν ένα υβριδικό αστικό περιβάλλον και επιτρέπουν τη δυνατότητα συνεχούς επανεγγραφής αφηγήσεων. Τα στοιχεία αυτά αποσυνθέτουν τις σταθερές σχέσεις παρελθόντος-παρόντος, οι οποίες θα προκαλούνταν από μια γραμμική λογική της συνέχειας στα φυσικά ίχνη στον χώρο. Η πλαστική καρέκλα, αυτό το ευτελές και τόσο καθημερινό αντικείμενο, φέρει δείγματα του τόπου, λειτουργεί ως ένας άτυπος χάρτης κοινωνικής ανθρωπογεωγραφίας της σύγχρονης ελληνικής πόλης και χαρτογραφεί ένα ψηφιδωτό τόπων και αστικών περιπλανήσεων. Η χαρτογράφηση των τόπων που τη συναντάμε, αποδεικνύει ότι αυτοί αποτελούν τους κατεξοχήν χώρους επιτέλεσης του μεσογειακού νεοελληνικού στοιχείου. Το πεδίο αναφοράς και μελέτης έχει οριστεί ως η ελληνική πόλη, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί τα τελευταία σαράντα χρόνια.

Μαζική παραγωγή μονobloc καρεκλών | BBC The genius of design

Panton chair, στατικός έλεγχος | Πηγή: Vitra Museum of Design

Στα πλαίσια μιας προσπάθειας εντοπισμού και μελέτης στοιχείων της υλικής κουλτούρας, αναλύονται οι σημασιολογικές προεκτάσεις της πλαστικής καρέκλας. Περνώντας στη μικροκλίμακα του αντικειμένου, η πλαστική μονομπλόκ καρέκλα συνδυάζει το καθημερινό, το ανώνυμο, το ευτελές και το λαϊκό στοιχείο. Επιζητώντας μια προσέγγιση του πνεύματος της σύγχρονης ελληνικής πόλης, με τις αντιφάσεις της, τα ετερόνυμα στοιχεία που διαπλέκονται, συνδέονται και απωθούνται, στοιχεία ενός παραδοσιακού παρελθόντος και ενός πιο σύγχρονου παγκοσμιοποιημένου παρόντος, στην πλαστική καρέκλα εντοπίζονται όλα αυτά τα στοιχεία του σύγχρονου υλικού πολιτισμού. Ακόμα, το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στις χρήσεις της, επίσημες και ανεπίσημες-ανώνυμες, και στη δευτερεύουσα παραγωγή που κρύβεται στη διαδικασία αξιοποίησης του προϊόντος. Οι ανώνυμες, αυθόρμητες εκδηλώσεις του κοινού συνιστούν μια μορφή άτυπης αντίστασης στους εδραιωμένους θεσμούς της πόλης και εκφράζουν τη μικρο-πολιτική της καθημερινότητας. Έτσι, επιδιώκεται μια προσπάθεια αναγνώρισης της πλούσιας στρωματογραφίας αυτών των τόσο ταπεινών γεγονότων της πόλης. Με εστίαση στο έργο του M. de Certeau, αναλύονται οι επιτελεστικές πράξεις και πρακτικές της καθημερινής ζωής, οι οποίες λαμβάνουν χώρα στον δημόσιο χώρο και επαναπροσδιορίζουν τη σχέση του κοινωνικού συνόλου με αυτόν.

Η συμποσιακή φύση της κατανάλωσης στο πανηγύρι | Πηγή: Διαδίκτυο

Ενδιάμεσος χώρος προς αξιοποίηση | Ηρώ Γκριμπίζη

Σκηνή από την ταινία Ακαδημία Πλάτωνος (2009) του Φ. Τσίτου | Σκηνή από την ταινία Φτάσαμε! (2004) του Σ.Τσιώλη

Η συμποσιακή φύση της κατανάλωσης στο πανηγύρι συντελείται στο τραπέζι με τις πλαστικές καρέκλες γύρω του, που φιλοξενεί την παρέα σε έναν αλληγορικό τόπο εμπειρίας της συλλογικότητας. Ανοίγει νέες χρήσεις και λειτουργίες μέσω αυθόρμητων εκδηλώσεων, που αποτελούν μικρο-πολιτικές της καθημερινότητας και στοιχεία μιας άτυπης αντίστασης, εντός του στρατηγικού ρεαλισμού του αστικού σχεδιασμού.

Μπορείτε να διαβάσετε ολόκληρη την εργασία, [εδώ](#).